

Examen VWO

2014

tijdvak 1
dinsdag 27 mei
13.30 - 16.00 uur

Turks

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 49 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 53 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Belediye, Halkı Araba Almaya Mahkum Etti

- 1p 1 Waarom adviseert de algemeen directeur van de infrastructuur mensen om op vakantie te gaan?
- 1p 2 Prof. Dr. Ergun Gedizlioğlu'na göre trafik sorununun asıl nedeni nedir? ulaşımında
A özel araçların fazlalığı
B ticari araçların azlığı
C toplu taşıma araçlarının kalitesizliği
D ulaşım sisteminin yetersizliği
- 1p 3 Ergun Gedizoğlu'na göre yol bakım çalışması yapılan bir bölgede yığılma nasıl önlenir?
A yolun önceden daraltılmasıyla
B yolun önceden genişletilmesiyle
C yolun tek yönlü yapılmasıyla
D yolun yayalara kapatılmasıyla
- In de tekst staat dat Prof. Dr. Nurettin Sözen en Prof. Dr. Zerrin Bayraktar dezelfde mening hebben.
- 1p 4 Wat is hun mening?

Tekst 2 Mangala Oyunu Nasıl Oynanır?

- 1p 5 Waaruit bestaat de speelruimte van de spelers?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 6 Parçaya göre oyuna kimin başlayacağı nasıl belirleniyor?
A bir sayı tutarak
B kura çekerek
C yazı tura atarak
D zar atarak
- 1p 7 Parçaya göre oyunda bir set ne zaman sona erer?
A karşı tarafın tüm kuyuları dolduğunda
B karşı tarafta çok fazla taş kaldığında
C kendi kuyusundaki taşlar bittiğinde
D kendi tarafında fazla taş kaldığında

- 1p 8 Parçaya göre oyunun kaderini ne belirler?
A çift sayı
B hamle sırası
C ilk taş
D son taş

Tekst 3 Balkanlar

- 1p 9 Parçaya göre Bulgaristan'daki İslami eserlerin ülkedeki Müslümanlara ait olduğu nasıl kesinlik kazanacak?
A diplomatik ilişkilerle
B ödeme yoluyla
C vakıflarla ilgili raporla
D yeni bir kanunla
- 1p 10 Genel Müdür Halit Eren niçin 'çalışmalarının basılmadan gönderildiğini' belirtmektedir?
A belediye şart koştuğu için
B kontrolün kolaylaştırılması için
C rekabeti lehine çevirmek için
D zamanından önce başvuru için
- 1p 11 Algemeen directeur Halit Eren van IRCICA vertelt dat er twee belangrijke monumenten zijn gerestaureerd. Schrijf de namen van deze monumenten op.
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 4 Böcek Deyip Geçmeyin

- 1p 12 Parçaya göre böceklerin hangi özelliği yazarda bir hayranlık duygusu oluşturmaktadır?
A estetik görünümleri
B haberleşme içgüdüleri
C ilginç sesleri
D kıvrak zekaları
- 1p 13 İkinci paragrafta geçen 'ıslak bir kağıt' ile 'ayak yastıkları' arasındaki ilişki, hangi sanatsal anlatımla belirtilmektedir?
A benzetme
B kişiselleştirme
C mecaz
D tanık gösterme

- 2p **14** Welke van de onderstaande beweringen over insecten zijn juist en welke zijn onjuist volgens de tekst?
Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.
- 1 Insecten gebruiken hun voelsprieten om met andere insecten te communiceren.
 - 2 Voelsprieten hebben soms de functie van antennen.
 - 3 Voelsprieten kunnen door de chemische stoffen in de lucht worden vernietigd.
 - 4 Voelsprieten worden gebruikt om het andere geslacht te verleiden.
 - 5 Voelsprieten worden gebruikt om het voedsel te ruiken.
- 1p **15** Wat is het verschil tussen mannelijke en vrouwelijke muggen volgens de tekst?
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 5 Genetiğe Uygun Tedavi Geliyor

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

- 1p **16**
- A bilime özgü düşüncelerin
 - B bireye özgü yaklaşımın
 - C kişilerin sağlığının gözetlenmesinin
 - D teknik araştırmaların sıklaştırılmasının
- 1p **17**
- A biyolojik
 - B fizyolojik
 - C genetik
 - D psikolojik
- 1p **18**
- A ameliyatta
 - B araştırmada
 - C hastada
 - D tedavide
- 1p **19**
- A aynı
 - B bilinmez
 - C farklı
 - D görülmez

1p 20

- A aniden
- B kısmen
- C önceden
- D resmen

1p 21

- A aile ekonomisinden
- B araştırma eksikliğinden
- C bilimsel hatadan
- D halk sağlığından

1p 22

- A çevrelerini
- B paralarını
- C umutlarını
- D yaşamlarını

Tekst 6 Neden Sinirleniyoruz?

2p 23 Welke van onderstaande beweringen over boosheid zijn juist en welke zijn onjuist volgens de tekst?

Noteer het nummer van elke bewering gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.

Als iemand boos wordt,

- 1 daalt het glucosegehalte in zijn bloed.
- 2 daalt zijn lichaamstemperatuur.
- 3 versnelt zijn hartslag.
- 4 zie je zijn ogen uitpuilen.

In de tekst staat de gezegde 'Keskin sirke küpüne zarar verir.'

1p 24 Wat wordt er bedoeld met dit gezegde?

Je moet in het Turks antwoorden.

1p 25 Waarmee wordt het netwerk van het zenuwstelsel van de hersenen van een gestrest iemand vergeleken volgens de tekst?

In de tekst is een aantal kenmerken genoemd van het type A-persoonlijkheid.

1p 26 Noem er vier van.

Je moet in het Turks antwoorden.

- 1p 27 Yazar, Şeyh Sadi'nin 'Bostan Gülistan' isimli eseriyle neyi belirtmek istemektedir?
A bazı insanların psikiyatrik tedaviyle iyileşeceklerini
B güzel ilişkilerin insanı olumlu yönde etkileyeceğini
C insanların sürekli yeni ilişkiler araması gerektiğini
D sinirli insanların aradığı huzuru toprakta bulacaklarını
- 1p 28 Bazı insanların istemeden verdiği aşırı tepkiler parçaya göre nasıl tedavi edilebilir?
A fizik tedavisiyle
B doğal tedaviyle
C müzik tedavisiyle
D ruhsal tedaviyle
E telkin etmeyle

Tekst 7 Unutulan Çocuklar

- 1p 29 Yazara göre eskiden çocukların şimdikilerden daha az yaramaz olmasının sebebi nedir?
A eskiden anne-babaların daha bilinçli olması
B eskiden anne-babaların daha otoriter olması
C eskiden daha çok bedensel oyunlar oynanması
D eskiden oyunların fazla şiddet içermemesi
- 1p 30 Parçaya göre çocukların bilgisayar kullanım süresini sınırlayamayan anne-babalar nasıl davranıyorlar?
Bilgisayar kullanım süresi konusunda
A sorumluluğu çocuklara bırakıyorlar.
B sorunu çözülemez hale getiriyorlar.
C sorunun çözümünü erteliyorlar.
D sorunun çözümünü okullara bırakıyorlar.
- 2p 31 Hoe kunnen de ouders computerverslavingsproblemen van hun kinderen oplossen? Schrijf twee oplossingen op.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 2p 32 Welke van de onderstaande beweringen over computerverslaving bij kinderen zijn juist en welke zijn onjuist volgens de tekst?
Neem de nummers van de beweringen over, gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.
Kinderen met computerverslaving
1 hebben concentratieproblemen.
2 hebben een verstoorde lichamelijke ontwikkeling.
3 zijn moeilijk corrigeerbaar.
4 zijn nerveus en gespannen.

- In de laatste alinea staan de woorden 'menfi tesirler'.
- 1p 33 Wat betekent deze term volgens de tekst?

Tekst 8 Mizah

- 1p 34 Wat is volgens de tekst de reden dat humor meer geliefd is dan de andere kunstsoorten?
Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waarin deze reden genoemd wordt.
- 1p 35 Birinci paragrafta mizah hangi anlatım sanatıyla tanımlanmaktadır?
A abartma
B benzetme
C karşılaştırma
D kişileştirme
- 1p 36 Welke soorten humor worden in de tekst genoemd? Schrijf er drie op.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 37 Parçada geçen 'devr-i alem' mizahın özellikle hangi yönünü belirtmektedir?
A değişkenliğini
B durağanlığını
C gezginliğini
D sıradanlığını
- 1p 38 Üçüncü paragrafta altı çizili olan '**Bu**' sözcüğüyle mizahın hangi özelliği belirtilmektedir?
A hatırlamayı kolaylaştırdığı
B iyimserliği iyice törpülediği
C karamsarlığı öne çıkardığı
D unutkanlığa sebep olduğu
- 1p 39 Parçaya göre bizi bulduğumuz dünyadan koparıp başka bir aleme götüren nedir?
A çevremizdeki o küçük ayrıntıların gizemi
B gerçekleşmesi imkansız olan hayallerimiz
C hayatın farkında olmadığımız başka yönü
D sevdiklerimizin tarif edilemeyen sevinçleri
- 1p 40 Parçaya göre Temel fıkralarının çok sevilmesinin sebebi nedir?
A Anadolu insanının yaşadığı gerçekler olması
B fıkraların çok kısa ve anlaşılır olması
C herkesin kendisini fıkralarda bulabilmesi
D insana özgü saflıkları temsil etmesi

Tekst 9 Anıların Meskeni

- 1p 41 Kies bij de open plek in de tekst het juiste antwoord uit de volgende mogelijkheden.
- A ağlamakla
 - B aramakla
 - C onarmakla
 - D yıkmakla
- 1p 42 Yazarın birinci paragraftaki ruh hali nedir?
- A gururlu
 - B kırgın
 - C sevinçli
 - D sitemli
- 1p 43 Parçaya göre yazarı Diyarbakır'da ürperten şey nedir?
- A asırlık binanın görüntüsü
 - B çocukların tiz çığlığı
 - C girişteki taşların soğukluğu
 - D kiliselerin çan sesleri
- 1p 44 3. paragrafa göre 'şimdilerde hediyelik eşyalar' nerede satılmaktadır?
- A eski ahırlarda
 - B kervansaraylarda
 - C kiliselerde
 - D pazarlarda
- 1p 45 4. paragrafta yazar, Halep'teki insanlarda 'artık görünmez olan bir ifade'yi gözlemlemiştir. Bu durumda insanlar kendilerini nasıl hissetmektedir?
- A hevesli
 - B kızgın
 - C mutlu
 - D üzgün
- 1p 46 Parçada geçen 'Anılar çiçek gibi taze, mekânlar ruhsuz kalmıştır.' cümlesinde aşağıdaki anlatım sanatlarından hangileri kullanılmıştır?
- A abartma-benzetme
 - B benzetme- kişileştirme
 - C hatırlatma- kişileştirme
 - D kanıtlama- hatırlatma

- 1p 47 Yazarı hayran bırakan 'ağaçlarla binalar arasındaki zarafet'in sebebi nedir?
- A konumları
 - B ömürleri
 - C renkleri
 - D uzunlukları

Lees bij de volgende opgaven steeds eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 10 Jean Monnet Bursu

Je broer studeert Statistiek in België.

Dit jaar gaat hij afstuderen en hij wil graag een aanvraag indienen om volgend jaar de Jean Monnet-beurs te krijgen voor zijn vervolgstudie.

- 1p 48 Heeft hij volgens de tekst recht op de Jean Monnet-beurs?
Leg je antwoord kort uit.
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 11 E- Konsolosluk Pasaportlar

Je oom uit Turkije wil graag een paspoort aanvragen om naar Nederland te komen. Hij werkt bij de overheid als inspecteur en mag het 'Hususi' paspoort aanvragen.

Zijn 23-jarige ongetrouwde dochter wil graag meekomen en hetzelfde paspoort aanvragen.

- 1p 49 Mag zij volgens de tekst ook het 'Hususi' paspoort aanvragen?
Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin dat jouw antwoord ondersteunt.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.